

Likabehandlingsplan Förskolan Äpplet

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Förskoleverksamhet.

Ansvariga för planen:

Rektor för förskolan Christina Berg, pedagoger på Förskolan Äpplet.

Vår vision:

All personal på Nyhemsskolan och Förskolan Äpplet, arbetar för att ge alla barn en trygg förskole-/skolmiljö. Trygghet, glädje och trivsel är grundförutsättningar för barns utveckling och lärande. I detta arbete är det viktigt att ha en god kontakt mellan förskola/skola/hem. Förskolan och skolans kultur skall kännetecknas av lyhördhet, respekt och sammanhållning. Alla barn på Skolan/förskolan skall känna att det finns vuxna som bryr sig om dem, ser dem och lyssnar till dem. Inget barn ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller utsättas för annan kränkande behandling. På Nyhemsskolan har vi en kristen värdegrund och det innebär bla. att vi lyfter fram Jesu viktigaste livsregel:

"Allt vad ni vill att människorna skall göra mot er, det skall ni också göra mot dem."

Alla barn skall med förväntan och tillförsikt kunna komma till Nyhemsskolan och förskolan Äpplet. Alla vårdnadshavare skall känna sig trygga när de lämnar sina barn på Nyhemsskolan/Förskolan Äpplet. Om diskriminering eller annan kränkande behandling sker skall vi ta tag i den uppkomna situationen och åtgärda det snarast. All personal skall arbeta långsiktigt och aktivt för att förebygga diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Våra arbetsmetoder skall stärka alla våra barns identitet, självkänsla, självkänedom och självförtroende. All personal skall vara goda förebilder.

Planen gäller från:

2023-08-01

Planen gäller till:

2024-08-30

Läsår:

Ht. 2023 – Vt. 2024

Årets plan skall utvärderas:

Juni 2024 - utvärderingsdag

Ny likabehandlingsplan fastställs:

2024-09-30

Definitioner

Vad är kränkande behandling?

Gemensamt för all kränkande behandling och trakasserier är att någon/några kränker principen för allas lika värde. Det är inte säkert att handlingen i sig kan kallas trakasseri eller är kränkande utan avgörande är hur den upplevs av individen som blir utsatt. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningen kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. När en person kränks vid upprepade tillfällen kallas det för mobbing,

Kränkande behandling kan handla om:

- Fysiska kränkningar (slag, knuffar mm).
- Verbala kränkningar (hot, hån, öknamn mm).
- Psykosociala kränkningar (att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning mm).
- Text eller bildburna kränkningar (klotter, sms, email eller lappar).
- Subtila kränkningar i form av gester och kroppsspråk.

En viktig utgångspunkt är att den som upplever att han/hon blivit kränkt tas på allvar.

Vad är trakasserier?

Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns värdighet som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna, kön, etnisk bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller ålder.

Vad är diskriminering?

Diskriminering är när skolan/förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever. Diskriminering är när någon missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de diskrimineringsgrunder som diskrimineringslagen omfattar.

Diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion, eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Förklaring på diskrimineringsgrunderna:

Kön: Flickor och pojkar skall i skolan/förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Är när någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som flicka eller pojke genom sin klädsel eller på något annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Även barn/elever som har en könsidentitet eller väljer könsuttryck som anses bryta mot normen för barnets biologiska kön eller som har föräldrar eller syskon som är transsexuella skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön.

Etnisk tillhörighet: Här menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller liknade förhållanden. Alla människor har en etnisk tillhörighet. Om du är född i Sverige kan du vara t.ex. same, kurd, svensk, rom eller något annat. Man kan också ha flera etniska tillhörigheter. Var och en har rätt att definiera sin egen tillhörighet. Skolan/förskolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Vi skall arbeta aktivt mot rasism och annan främlingsfientlighet.

Religion och annan trosuppfattning: Skolan/förskolan får inte missgynna något barn/elev på grund av hans eller hennes religion eller annan trosuppfattning. Vårdnadshavare har rätt att uppföstra sina barn i enlighet med sin trosuppfattning.

Funktionshinder: Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Med funktionshinder räknas både sådana som syns och sådana som inte märks lika lätt t.ex. dyslexi, synskador, hörselskador ADHD eller Asbergers syndrom.

Sexuell läggning: Med sexuell läggning menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder: Barn/elever i våra verksamheter får inte diskrimineras på grund av sin ålder utan mötas av en verksamhet som är anpassad till barnets/elevens ålder, mognad och utvecklingsnivå.

Vad är trakasserier?

Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns värdighet som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna, kön, etnisk bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller ålder.

Lagstiftning och styrdokument

Diskrimineringslagen

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling i skolan och förskolan regleras både i diskrimineringslagen (SFS 2008:567) och i skollagen (SL 2010:800). Skolan och förskolan skall varje år upprätta en gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Diskrimineringslagen syftar till att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringen är förbjuden oberoende av diskriminerande avsikt och oberoende av om det är fråga om direkt eller indirekt diskriminering. Lagen innebär också att barn och elever har ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling. Skadestånd kan utdömas om inte skolan kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag

Skollagen.

Av skollagen (SL 2010:800) framgår följande som viktigt i arbetet för att motverka kränkande behandling:

- Utbildningen skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna så som, människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.
- Var och en som verkar inom verksamheten ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.
- Att det vid varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.
- Att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Att det varje år upprättas en plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1§ socialtjänstlagen (SFS 2001:453) är huvudmannen och alla som är anställda inom skola och förskola skyldiga att *”genast anmäla om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”*. Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olagatvång straffbara.

FN:s barnkonvention

”Förskolan skall spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barns rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barn ska få kännedom om sina rättigheter.” (LpFö18, s.5)

FNs barnkonvention blev svenska lag 2020-01-01. De fyra grundläggande principerna skall alltid beaktas när det handlar om frågor som rör barn.

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde.

Artikel 3: Barns bästa skall beaktas vid alla beslut som rör barn.

Artikel 6: Alla barn har rätt till liv och utveckling.

Artikel 12: Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Läroplan för förskolan (LpFö18)

Grundläggande värden

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.” (s.5)

”Inget barn skall i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.” (s.5)

”Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt.” (s.5)

”De svenska samhällets ökade internationalisering ställer höga krav på människors förmåga att leva med och förstå de värden som ligger i en kulturell mångfald. Förskolan är en social och kulturell mötesplats som ska främja barnens förståelse för värdet av mångfald. Kännedom om olika levnadsförhållanden och kulturer kan bidra till att utveckla en förmåga att förstå och leva sig in i andra människors villkor och värderingar.” (s. 5–6)

Saklighet och allsidighet

”Förskolan ska vara öppen för skilda uppfattningar. Alla som verkar i förskolan ska samtidigt hävda de grundläggande värden som anges i skollag och i denna läroplan och klart ta avstånd från det som strider mot dessa värden. Förskolan ska uppmuntra barn att föra fram sina tankar och idéer och skapa förutsättningar för detta.” (s.6)

”Förskolan ska aktivt och medvetet främja alla barns lika rättigheter och möjligheter oberoende könstillhörighet. Förskolan har ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Hur förskolan organiserar utbildningen så att barnen möts, leker och

lär tillsammans, samt prövar och utvecklar sina förmågor och intressen, med samma möjligheter och på lika villkor, oberoende av könstillhörighet.” (s.7)

Syfte och målbeskrivning

Likabehandlingsplanen syftar till att främja barns lika rättigheter i de verksamheter som omfattas av skollagen samt motverka diskriminering pga. kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder samt förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Det åligger alla på skolan och förskolan att gemensamt arbeta med detta. Det skall genomsyra den dagliga verksamheten.

Vi accepterar inte några former av kränkande behandling på Nyhemsskolan/Förskolan Äpplet. Nolltolerans råder mot diskriminering och trakasserier och kränkande behandling.

Det är all personals skyldighet att vara mycket tydlig i markeringar när det gäller kränkande ord och handlingar. Vi skall reagera direkt och tydligt.

Förskolan Äpplets prioriterade målområde Värdegrund 2023/2024

På förskolan Äpplet vill vi lägga fokus på att varje barn skall känna stolthet och trygghet i sin egen person. Vi vill förmedla till varje barn att varje individ är unik och värdefull. Vi arbetar efter den gyllene regeln och lägger stor vikt vid att förankra ett empatiskt förhållningssätt gentemot varandra. Uppmuntra allas olikheter och poängtera att olikheterna är en tillgång i gruppen.

Alla barn skall känna trygghet och kunna vända sig till vilken vuxen som helst på förskolan för att få hjälp och stöd. Förskolan Äpplet skall vara en förskola där barn och vuxna känner sig trygga och accepterade för den de är.

- Alla känner sig sedda och bekräftade
- Alla vågar vara sig själva och ge uttryck för sina egna tankar och åsikter.
- Alla vågar lyckas och misslyckas.
- Alla har möjlighet att utvecklas och lära utefter sina egna förutsättningar.

Barns möten med andra barn kan ibland innebära att situationer uppstår som kan vara kränkande för barn. Det beror på att barn inte har tillräckliga erfarenheter av hur man bör vara i samspel med andra. Med engagerade, närvarande och lyhörda vuxna i lek och aktivitet kan dessa tillfällen leda till ett positivt lärande och en utvecklad samvarokompetens. Vi kommer fortsätta arbeta med området att respektera varandra. Vi har kommit överens om att varje hösttermin satsa extra starkt på värdegrundsarbetet på förskolan. Värdegrundsarbetet är ett prioriterat målområde och levande under hela året, men som allra intensivast under hösten. Lilleskutt och Bamse kommer arbeta på olika sätt med detta område beroende på barnens ålder och mognad.

Lilleskutt läsåret 2023/2024

Hur vi arbetar med värdegrundsarbete på Lilleskutt:

Varje höst när vi får en ny barngrupp arbetar vi med att få alla barnen att känna sig trygga. Många av de nya och allra yngsta barnen har aldrig vistats i en större grupp med andra barn och vuxna utan behöver få vänja sig vid den nya förskolemiljön i lugn och ro och under trygga förhållanden.

Vi jobbar mycket med att barnen ska känna att de blir sedda och får en plats i gruppen. De behöver känna trygghet med både de andra barnen och med oss pedagoger och för att detta ska gå bra så jobbar vi mycket med sång, musik och lek.

Den gyllene regeln har vi som en röd tråd i samvaron på förskolan. Värdegrundsarbetet genomsyrar hur vi behandlar varandra och hur vi kan hjälpa och stötta varandra.

Vi arbetar med TAKK “tecken som stöd” och då använder vi oss bland annat av känslotecken, så även de barnen som inte har ett språk kan göra sig förstådda och säga hur de känner. Tecken som vi använder oss av är exempelvis stopp, glad, ledsen, arg, förlåt, kompis, snäll mm. Alla har rätt att säga stopp och allas vilja ska respekteras. Vi försöker att ta allt i barnens takt och arbeta mycket med upprepning så gruppen ska känna ett lugn och trygghet. De dagliga rutinerna och att barnen känner till dem och hur en dag ser ut på förskolan är väldigt viktigt på Lilleskutt så alla blir trygga.

Vi lägger upp vårt arbete utefter barngruppens sammansättning, vi utgår till exempel från ålder, mognad och intressen. Vi arbetar utifrån att alla barn ska känna medmänsklighet med varandra och respektera varandras känslor.

Vårt mål är att varje dag dela in barnen i mindre grupper när vi gör olika aktiviteter och i rutinsituationer. Vi delar in barngruppen i mindre grupper både inomhus och utomhus. Detta för att kunna se och vara nära och stötta och hjälpa varje barn.

I vår skapande verksamhet så delar också upp oss för att alla barnen som vill ska kunna få den hjälp som just de behöver, så de stärks i sig själva och bygger upp sin självkänsla. Vid på och avklädning i tamburen försöker vi att vara en liten grupp för att alla ska få tid att lära sig klä av och på sig själva och för att minska stressen.

Vår kartläggning visar att känsliga stunder under dagen är övergångar av olika slag. De utrymmen som är mest känsliga är t.ex. tamburen, toaletten, trappan ut till gården. Det är i dessa övergångar mellan olika aktiviteter och situationer kränkningar kan uppstå. Barnen kan knuffa varandra, puttas, dra i håret osv.

Vi kommer arbeta aktivt med att dela in barnen i små grupper vid olika övergångar och att hela tiden ha en vuxen nära barnen i dessa situationer för att stötta. Tydlig kommunikation är viktigt i dessa situationer, både med barnen men även mellan pedagogerna. Pedagogernas strategi är att hela tiden kommunicera med varandra vart de befinner sig och om/när de lämnar över till nästa pedagog. Detta skapar lugn och trygghet i gruppen.

Inomhus och utomhus placerar pedagogerna ut sig i olika rum/områden för att aktivt förebygga att barn kränker eller blir kränkta. Vi lär dem leka och hur de ska vara mot varandra genom att vara bra förebilder och visa vad som är rätt och fel till exempel om ett barn slår någon annan så visar vi dem att de kan klappas istället, och säga förlåt och leka med varandra istället. Eftersom några av våra barn ännu inte har något språk så måste vi aktivt vara med och medla, detta gör vi genom att vara ständigt närvarande. Vi arbetar med positiv bekräftelse när barnen gör något positivt.

Värdegrundsbegrepp som vi arbetar med att implementera är t.ex. vi hjälper varandra, leka tillsammans, dela med sig, förlåt, kompis, tack mm. Begreppen förstärks med TAKK.

Aktiva åtgärder och främjande arbete alla diskrimineringsgrunder:

Kön:

Vi på LilleSkutt jobbar utefter att alla ska få vara sig själva och känna att de duger precis som de är. Alla ska bli accepterade utefter sin egen vilja. De ska få förutsättningar att utvecklas efter egen förmåga och utefter sina egna intressen utan att känna begränsningar.

Etnisk tillhörighet:

På LilleSkutt uppmärksammar vi alla våra barns etniska tillhörighet genom internationella veckor projekt där vi undervisar om barnens olika hemländer, sjunger sånger, lär oss nya ord på olika språk och prövar några nya maträtter. Vi visar olika flaggor och har i vårt årshjul satt upp flaggor från barnens olika nationaliteter och den månaden som det är det landets nationaldag.

Religion, eller annan trosuppfattning:

Här välkomnas alla oavsett religion eller trosuppfattning. Vi är en kristen förskola som uppmärksammar de kristna traditionerna och berättar bibliska berättelser och sjunger kristna sånger, dock så får alla tycka och tänka som de vill. Föräldrarna som lämnar sina barn här är medvetna om att det är en kristen förskola och vi har föräldrar från olika kulturella bakgrunder med olika trosuppfattningar. Samtyckesblanketter kring de konfessionella inslagen lämnas ut och fylls i av vårdnadshavarna varje läsår.

Sexuell läggning:

LilleSkutt anser att alla har lika värde och att vi inte lägger någon vikt på vilken specifik sexuell läggning man har. Vi utgår från den gyllene regeln att vi ska behandla andra som vi själva vill bli behandlade.

Funktionshinder:

Vi ger alla barn rätt förutsättningar för att utvecklas efter deras behov och få det stöd som de behöver för att möjliggöra detta.

Könsöverskridande identitet eller uttryck:

Alla barn blir accepterade utefter hur de vill bli bemötta. Vi är lyhörda och utgår i från det enskilda barnets behov. Vi utgår från barnens rätt och läroplanen.

Ålder:

Vår avdelning jobbar utefter varje individ och försöker utmana dem på deras egen nivå. Vi utgår från deras ålder men också deras mognad och utveckling. En del barn behöver mer tid att utvecklas och mogna än andra. I vissa avseenden så måste vi tänka ålder eftersom alla barn måste ha en viss utveckling för sin ålder och vi måste kunna se när något avviker från det normala.

Bamse läsåret 2023/2024

Vi arbetar varje läsår med material som baseras på Barnkonventionen samt Skolverkets material. Materialet är ett redskap som vi använder i arbetet för att öka barnens kunskap och förståelse om sina mänskliga rättigheter. Undervisningen får med hjälp av olika material olika innehåll och syften. Dessa olika innehåll bearbetar vi genom musik, teater, lekar, samtal och sagor. Detta gör att vi kan arbeta aktivt med varje barns rätt till integritet. Varje år arbetar vi med värdegrundsfrågor som är baserade på barnkonventionen. Det är ett viktigt arbete att skapa förståelse kring barnens rättigheter. Det kan vara bamses kompis-material eller "Tio kompisböckerna" mm.

Vi arbetar aktivt för att stärka varje barn genom att ge barnen möjlighet att framföra sina åsikter och värderingar. Detta gör vi genom att varje barn får komma till tals bl.a. vid matsituationer, samlingar, barnen är involverade i beslut som fattas på förskolan – barns inflytande. Vi lägger fokus på demokratin på förskolan att se och höra varandra, att vi har ett ansvar i förhållande till varandra, kunna hjälpa varandra, förstå vilka rättigheter man har och vilka skyldigheter till varandra.

Under våren använder vi oss utav alla rum på Bamse. Centrala aspekter vi reflekterar över är att vi pedagoger är uppdelade mellan de olika rummen, för att kunna vara närvarande och stöttande. Vi tänker på att dela upp barnen i små grupper, att det inte är för många i varje rum, för att minska på konflikter samt för att barnen ska stärka sina kompisrelationer.

Det enskilda barnet

Vi arbetar aktivt för att stärka varje barn genom att ge barnen möjlighet att framföra sina åsikter och värderingar. Detta gör vi genom att varje barn får komma till tals bl.a. vid matsituationer, samlingar, barnen är involverade i beslut som fattas på förskolan. På Bamse arbetar vi med demokratiska val i olika situationer. Där är varje barns röst viktig.

Stolthet över den jag är. Vi vill vara positiva och uppmuntra barnet när det klarar av nya färdigheter så att barnet växer med att känna att "jag kan". Tillit till den egna förmågan är viktigt i vårt arbete. Vi arbetar också på att göra barnen medvetna om sitt eget lärande. Detta arbetar vi kontinuerligt med i vardagssituationerna som i t.ex. matsituationer, vid påklädning och toalettbesök.

Att varje barn ska kunna göra sig förstådd. Med anledning av att Lille skutt har implementerat arbetat med TAKK, vill vi följa upp detta med att fortsätta med det på Bamse. Behovet av tecken som stöd finns även på Bamse då det finns barn som behöver extra stöttning i sin språkutveckling. TAKK är ett bra hjälpmedel och även lustfyllt då vi lär oss ett nytt språk! TAKK kan även stimulera språkutvecklingen och ge barnets tal och språk den skjuts det behöver för att komma igång. Vi har observerat att vi behöver lägga extra stort fokus på varje barns språkutveckling i vår undervisning.

Aktiva åtgärder och främjande arbete alla diskrimineringsgrunder:

Kön:

På Bamse ska varje barn känna att det duger som det är och även kunna uttrycka sig det vill. Alla barn ska känna sig accepterad för dess val av t.ex. lek, klädsel och olika uttrycksformer. På Bamse reflekterar vi över och arbetar med hur vi bemöter varje barn ur ett genusperspektiv. Att varje barn tilltalas och behandlas likvärdigt oavsett kön. Flickor och pojkar skall få samma möjligheter till t.ex. talutrymme, chans att prova olika roller i leken oberoende av kön. Miljön på förskolan skall vara könsneutral.

Etnisk tillhörighet:

Vi har en kulturell mångfald på förskolan med barn från olika länder och med olika ursprung. Vi har valt att uppmärksamma detta genom att arbeta med internationella veckor projekt. Varje barns land bearbetas ur en mängd olika perspektiv, vi äter mat från de olika länderna och sjunger sånger, lär oss nya ord, ritar flaggor och forskar fram fakta om länderna tillsammans. Det är också ett medvetet arbete med att involvera barnens vårdnadshavare och göra dem delaktiga och få möjlighet att vara med och påverka innehållet i förskolans arbete.

Religion, eller annan trosuppfattning:

På vår förskola välkomnar vi alla familjer oavsett religion och trosuppfattning. De som väljer vår förskola är medvetna om vår kristna profil, men alla är välkomna. Vår kristna profil är något vi diskuterar på b.la. föräldramöte, utvecklingsamtal mm. Vi arbetar med de kristna traditionerna tillsammans med barnen och berättar bibliska berättelser. Vi har även en kort andakt varje dag där vi läser och sjunger tillsammans. Alla konfessionella inslag bygger på frivilligt deltagande och samtycke.

Sexuell läggning:

Hos oss har alla lika värde, oavsett sexuell läggning. Varje barn har rätt till att vara sin egen person och individ. Detta arbete förstärks i de ”kompisböcker” vi arbetar med. Vi är noga med att det finns litteratur och material på förskolan som tar upp att familjer kan se olika ut, att varje människa har rätt att bestämma över sin sexuella läggning, identitet eller uttryck.

Funktionshinder:

Vi har lokaler och utemiljö som är anpassad till barn med olika funktionsnedsättningar. Varje barn har rätt till en anpassad miljö efter sina behov.

Könsöverskridande identitet eller uttryck:

Vi vill att alla barn ska bli bemötta så som de själva vill. Förskolans miljö skall vara inredd på ett könsneutralt sätt som uppmuntrar olika typer av lekar och ger barnen möjlighet att testa olika roller i sina lekar. Bamse arbetar aktivt med att motverka stereotypa könsroller genom sin miljö, material och värdegrundsarbete. Vårt förhållningsätt är viktigt då det återspeglar sig på barnen, kommunikation och samtal ska grunda sig i att vara öppna i dessa frågor och att undervisningen ska vara könsneutralt.

Ålder:

Vi utgår från varje barn i mognad och utveckling när vi delar in dem i olika grupper. Den enda tillfället vi delar in dem efter ålder är när vi samlar blivande skolbarn i en egen grupp. Detta för att varje barn ska vara väl förberett inför skolstarten.

Främjande arbete på Förskolan Äpplet

Detta långsiktiga värdegrundsarbete syftar till att förstärka respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en förskolemiljö som där alla barn känner sig trygga och utvecklas utefter sina egna förutsättningar. Förskolan har till uppgift att främja lika rättigheter och skapa en god pedagogisk miljö där flickor och pojkar kan bredda sina erfarenheter och utveckla sina förmågor och intressen. Arbetet skall vara en naturlig del av den dagliga verksamheten och omfatta alla diskrimineringsgrunderna.

Förskolan Äpplets strategier för måluppfyllelse

- Vi uppmärksammar alla barn på förskolan.
- Alla barn på förskolan skall få positiv feedback och uppmuntran.
- Vi uppmuntrar olikheter och olika sätt att tänka.
- Vi åskådliggör situationer och händelser och bearbetar dilemman med hjälp av drama/teater.
- Vi arbetar med att ge alla våra barn talutrymme. Pojkar och flickor får lika stort utrymme i den dagliga verksamheten.
- Vi arbetar med förhållningssättet att vi lär av varandra och tillsammans, alla är bra på olika saker.
- Alla våra barn skall känna sig som en tillgång för gruppen.
- Barnen är delaktiga i skapandet av trivselregler som skall gälla på förskolan.
- Kompissamtal – samtal i stor och liten grupp om hur vi skall behandla varandra.
- Diskussioner i personalgruppen kring vårt förhållningsätt utifrån ett genusperspektiv.

- Vi uppmärksammar de olika kulturer och nationaliteter som finns representerade på vår förskola. Bjuder in vårdnadshavare att berätta om sitt hemland. Ger barnen positiv feedback så de skall känna stolthet över sitt ursprung.
- Vi uppmärksammar även andra kulturer som inte finns representerade i vår barngrupp.
- Vi anpassar verksamheten med tanke på barns olika förutsättningar. Alla skall kunna delta i verksamheten på sina villkor.
- Vi synliggör olika familjekonstellationer och arbetar aktivt för att varje barn skall känna stolthet över sin familj.
- Vi anpassar vår verksamhet till barnens ålder, mognad och utvecklingsnivå.

Förskolans förebyggande arbete

Syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och omfattar sådant som i en kartläggning av verksamheten identifierats som risker.

Förskolan Äpplet arbetar förebyggande genom att:

- All personal som arbetar på förskolan skall vara goda förebilder. Vi skall genom vårt förhållningssätt visa hur vi skall bete oss mot varandra.
- Vi har öppna öron och ögon och är närvarande där barnen befinner sig.
- Det skall alltid finnas vuxna som har tillsyn och som stödjer och hjälper barnen.
- Vi strävar efter att ha en vänlig och lugn samtalston. Vi talar väl om varandra och andra människor. Vi reagerar direkt mot kränkande behandling.
- När det uppstår konflikter finns pedagogerna som stöd och hjälper barnen att reda ut sina konflikter. Vi uppmuntrar barnen att berätta om de blivit utsatta för kränkande behandling.
- Vi uppmuntrar barnen att hjälpa varandra, visa empati och medmänsklighet. Vi berömmar barnen för det positiva de säger och gör.
- Vi arbetar med vår likabehandlingsplan i personalgruppen och utvärderar kontinuerligt under kvalitetstiden hur arbetet fortskrider.
- Vårdnadshavare informeras om likabehandlingsplanen under höstens föräldramöte, uppmuntras att läsa den på skolan/förskolans hemsida.
- Vi arbetar tydligt och fokuserat under hela året med barnens trivsel på förskolan och med olika grupperingar som kan uppstå i barngruppen.
- Vid inskolnings- och utvecklingssamtal diskuteras barnens trivsel på förskolan.
- Tätt samarbete mellan avdelningarna på förskolan.
- Stort fokus på värdegrundsarbete med hjälp av drama/teater/litteratur/samtal.
- Nyhemsskolans enkät för vårdnadshavare kring barnens trivsel ger underlag för fortsatt arbete och dialog kring förbättringsområden.
- Vi arbetar med att dela barnen i mindre grupper.

Kartläggning

Förskolan gör årligen en kartläggning av nuläget som skall utmynna i ett aktuellt utvecklingsområde. Vid terminsstart revideras det föregående årets likabehandlingsplan och nya fokusområden bestäms. Pedagogerna diskuterar och observerar, kartlägger var någonstans i verksamheten risker finns för trakasserier, diskriminering och kränkande behandling (otrygga platser). Vi kartlägger även klimatet i gruppen genom observationer och samtal, intervjuer med barnen och dialoger med vårdnadshavare. Kartläggningen skall ske i dialog med barn och vårdnadshavare (t.ex. enkäter, utvecklingssamtal). Utifrån vår kartläggning sätter vi upp mål för verksamheten.

- Pedagoger och rektor för förskolan sammanställer resultat.
- Pedagoger diskuterar tillsammans med rektor vilka mål man vill arbeta vidare med under kommande år.
- Utvärdering av enkätsvar för ny målsättning.

Våra rutiner för akuta kränkningar och trakasserier

Det åtgärdande arbetet

Det krävs goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Det är viktigt att pedagogerna är närvarande, lyhörda och aktiva i arbetet med barnen. Blanketter för klagomål skall finnas synliga och lättillgängliga för vårdnadshavare på skolan/förskolan och på Nyhemsskolans hemsida.

Uppmärksamma – Handlingsplikt och Anmälningsplikt

Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn/elev blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling föreligger en skyldighet att anmäla till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Personalen informerar vårdnadshavare via telefon eller vid hämtning av barnet/eleven vid dagens slut. Dokumentation görs av ansvarspedagog på blankett ”Dokumentation vid händelse”. Även här kan händelsen vara utagerad och löst.

Utreda – Utarbeta handlingsplan/åtgärdsprogram

Om personal och/eller vårdnadshavare anser att vidare samtal bör ske kontaktas rektor för verksamheten. Tid bokas för vidare samtal och samtalet dokumenteras på dokument ”handlingsplan vid kränkande behandling”. Huvudmannen är skyldiga att skyndsamt utreda omständigheterna kring kränkningarna samt vidta åtgärder.

Personalen diskuterar på Apt angående åtgärder i barngruppen/elevgruppen så som t.ex. observationer, gruppindelningar, samtal med barnen/eleven mm. Fokus i handlingsplanen skall alltid ligga på de åtgärder förskolan/skolan skall vidta.

Uppföljning och Utvärdering

Handlingsplanen skall följas upp inom två veckor tillsammans med vårdnadshavare, ansvarig pedagog och rektor. Handlingsplanen skall följas tills varaktig lösning nåtts. Om åtgärderna inte gett önskad effekt skall andra kompletterande åtgärder vidtas till dess situationen är löst. Ansvar har den pedagog/mentor som håller i utvecklingssamtalet.

Avsluta

Avslutning av handlingsplanen när målen är uppnådda. Samtal och samråd med barnet/eleven och vårdnadshavare. Dokumenten förvaras inlåsta i ett skåp hos rektor.

När vuxna kränker/diskriminerar barn eller vuxna kränker/diskriminerar vuxna

När en kollega, vårdnadshavare eller barn/elev uppfattar att en vuxen kränker/ diskriminerar ett barn/elev eller att en vuxen kränker/ diskriminerar en annan vuxen måste reaktionen komma omedelbart. Utredning skall ledas av rektor för verksamheten.

- I första hand skall den som sett/hört ta upp det med personen i fråga.
- Rektor i verksamheten kontaktas omedelbart.
- Samtal med berörda skall ske. Samtalet dokumenteras på blankett ” handlingsplan mot kränkande behandling” Ansvarig är rektor i respektive verksamhet.
- Rektor kontaktar vårdnadshavare.
- Handlingsplanen skrivs och följs upp inom två veckor. Ansvarig är rektor som också anmäler till huvudman.
- Dokument förvaras inlåsta i skåp hos rektor för förskolan.

En utredning bör alltid belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till detta samt omfatta den eller de som kan ha utövat kränkningen och den som blivit utsatt för den. I varje enskilt fall bör det bedömas om en anmälan skall göras till andra myndigheter.

Dokumentation

Rektor för förskolan ansvarar för all dokumentation i de olika momenten gällande akuta kränkningar. I dokumentationen skall det tydligt framgå.

- När och var utredningen ägde rum.
- Vilka som var närvarande.
- En bakgrundsbeskrivning av vad som inträffat.
- Vilka åtgärder som vidtagits.
- Datum för uppföljning.

Uppföljning skall ske med de inblandade som en grant för att trivsel och trygghet återställs. Dokumentationen förvaras inlåsta i ett skåp på förskolan/skolan.

Delaktighet – Barn

Barn i förskolan är delaktig efter ålder och mognad i det systematiska kvalitetsarbetet gällande den årliga planen.

Delaktighet – Vårdnadshavare

Rektor för förskolan informerar vårdnadshavare kring planen på föräldramöte. Personalen diskuterar planen under inskolningssamtal och utvecklingssamtal. Planen skall finnas tillgänglig på förskolan, i Tyra samt på Nyhemsskolan/Förskolan Äpplets hemsida.

Uppföljning och utvärdering

Rektor för förskolan ansvarar för att en ny plan upprättas varje år, att den är ett levande dokument under läsåret och att den är känd av all personal, barn och vårdnadshavare.

Ansvarsfördelning på Förskolan Äpplet

Rektor för förskolan ansvarar för att det finns en årlig plan som tydligt anger:

- Hur man följer arbetsgången vid akuta kränkningar.
- Hur man arbetar förebyggande på förskolan Äpplet för att främja barns lika rättigheter och förhindra kränkande behandling, diskriminering och trakasserier och att alla på Förskolan Äpplet har ansvar för att ta ansvar i det förebyggande arbetet.
- Hur vi ska arbeta för att upptäcka kränkande behandling och att alla som arbetar på förskolan har ansvar för att agera vid misstanke om kränkningar och trakasserier.
- Hur kommunikation skall ske vid mellan rektor, personal, barn och vårdnadshavare.
- Hur man åtgärdar kränkande behandling och att rektor ansvarar för beslut om åtgärder.
- Hur man dokumenterar händelser och åtgärder.
- Hur planen och åtgärderna följs upp, utvärderas och leder till en ny målsättning.
- Rektor för förskolan ansvarar för att informera vårdnadshavare vid föräldramöte om rutiner för synpunkter, klagomålshantering. Lägga ut på hemsidan.
- Rektor för förskolan informerar nyanställd personal om planen.

Personalens ansvar:

- All personal är ansvarig för att arbeta aktivt enligt likabehandlingsplanen.
- Dokumentera händelse kring diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling på blankett ”dokumentation över händelse”.
- Ansvarspedagoger ansvarar för att informera nya vårdnadshavare om vår likabehandlingsplan och hur vi arbetar aktivt med denna.
- All personal är ansvarig för att ta tag i/ anmäla diskrimineringar, trakasserier och annan kränkande behandling som de observerar i verksamheten.
- Personal informerar vårdnadshavare då kränkningar skett i verksamheten.
- Dokumentera kränkningar som skett på blankett ”dokumentation vid händelse” tillsammans med förskolechef.

- Aktivt delta i diskussioner kring åtgärder i verksamheten för att åtgärda diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Arbetsgivares ansvar och arbete kring diskriminering och kränkande behandling

Alla medarbetare på Nyhemsskolan/förskolan Äpplet, oavsett position, skall känna sig accepterade för den de är och rättvist behandlade oavsett *ålder, kön, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, funktionshinder, religion eller annan trosuppfattning eller könsöverskridande identitet eller uttryck*.

Arbetsgivaren skall arbeta med att *undersöka, analysera, åtgärda* och *följa upp* att inga diskrimineringar sker ur någon diskrimineringsgrund utifrån områdena:

- Arbetsförhållanden
- Bestämmelser och praxis om löner och anställningsvillkor
- Rekrytering och befordran
- Utbildning och övrig kompetensutveckling
- Möjligheter att förena föräldraskap och arbete

Vissa delar av det förebyggande arbetet ligger på huvudmannanivå medan andra områden ligger inom rektors ansvarsområde. Huvudman och verksamhetschefer har ett gemensamt ansvar för alla medarbetare på Nyhemsskolan/Förskolan Äpplet, även om huvudman är ytterst ansvarig för all personal. En gemensam arbetsmiljöplan ligger till grund för arbetet i organisationen. En gemensam vision och ett gemensamt mål för arbetsmiljön både för barn/elever, personal, vårdnadshavare samt besökare skall vara:

”Nyhemsskolan/Förskolan Äpplet skall ha en arbetsmiljö som präglas av kunskap, glädje, trygghet och självständigt tänkande för såväl barn, elever, personal och besökare.”

”Nyhemsskolan skall vara en arbetsplats där man trivs och som man vill gå till varje dag. Alla barn, elever och personal skall få bästa möjlighet att växa som individer och utveckla sina olika kompetenser.”

Olika policys finns beskrivna i vår arbetsmiljöplan samt ett årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Arbetsförhållanden

- Alla medarbetare på förskolan fyller i en enkät kring den psykosociala arbetsmiljön varje termin. Denna enkät bearbetas, analyseras och sammanställs av rektor. Under en arbetsplatsträff varje termin går rektor för förskolan igenom sammanställningen och diskuterar resultatet av enkäten tillsammans med alla medarbetare.
- Varje år hålls medarbetarsamtal där bland annat relationer och klimat diskuteras.
- Befattningsbeskrivning går igenom varje år vid medarbetarsamtalet.

- Under förskolans Apt varje månad finns en återkommande punkt som tar upp hur medarbetarna mår på arbetsplatsen. Bland annat diskuteras klimatet i personalrummet, attityder, normer, förgivettagande.
- Arbetstid och arbetsbelastning är en varje termin återkommande punkt vid förskolans apt.
- Rektor arbetar varje termin aktivt med att kartlägga medarbetarnas lika möjligheter till utökad tjänst i förhållande till de behov verksamheten har. Varje medarbetare skall ha lika möjligheter att bli erbjuden utökad tjänst om behovet finns.
- Rektor utarbetar i samverkan med medarbetarna arbetsschemat för verksamheten.
- Rektor och förskolans skyddsombud arbetar nära varandra kring den psykosociala och den fysiska arbetsmiljön. Skyddsombudet granskar den fysiska miljön varje månad med hjälp av checklistor. Var tredje månad sammanställer rektor för förskolan checklistorna och gör en aktuell handlingsplan kring åtgärder som påvisats.
- För att alla medarbetare skall få samma information och känna sig inkluderade skriver rektor för förskolan veckobrev varje vecka där olika typer av information tas upp.
- En gång per läsår genomför rektor och skyddsombud en barnsäkerhetsrund. Rektor sammanställer rondens resultat och diskuteras under ett apt med hela personalgruppen.

Bestämmelser och praxis om löner och anställningsvillkor

- På huvudmannanivå görs en lönekartläggning över löneläget bland alla medarbetare.
- Varje år vid lönerevision gör även rektor en kartläggning kring lönerna. De som gått in på en låg ingångslön får en löneglidning där lönen justeras.
- Rektor arbetar aktivt med att lönen är satt i förhållande till prestation/måluppfyllelse och att inte någon blir diskriminerad pga. t.ex. ålder, kön, sexuell läggning osv.
- Varje år hålls lönesamtal där gemensamma lönekriterier samt individuella utvecklingsmål diskuteras och medarbetarna har möjlighet att komma med synpunkter. Lönesättningen är individuell och i förhållande till den individuella utvecklingsplanen/måluppfyllelse.
- Varje medarbetare har rätt till en bra och väl genomförd introduktion vid anställning på Nyhemsskolan/Förskolan Äpplet. Rektor håller inledande introduktionssamtal där personalhandbok och befattningsbeskrivning går igenom. Efter ca 2 månader hålls ett uppföljningssamtal med den nyanställda.

Rekrytering och befordran

- Befordran får man på Nyhemsskolan/förskolan Äpplet genom att söka en ny tjänst.
- Nya tjänster annonseras via arbetsförmedlingen och internt i organisationen.
- Vid intervjuer skall någon medarbetare i arbetslaget erbjudas att vara med under intervjun. Alla intervjuer/samtal sammanställs av rektor och diskuteras tillsammans med all personal vid en arbetsplatsträff.
- Rektor lämnar även sammanställningar av intervjuer till huvudman.

Utbildning och övrig kompetensutveckling

- Varje år görs en kompetensutvecklingsåtgärdsplan. Antingen köps utbildning in eller utbildas vi internt i organisationen beroende på behov.
- Medarbetarna får själva komma med förslag på områden man vill utvecklas inom, både som individ och som arbetslag.
- Vid medarbetarsamtal tas frågan kring kompetensutvecklingsönskemål upp.
- Rektor arbetar aktivt med att alla medarbetare oavsett position i arbetslagen får samma möjlighet till kompetensutveckling.
- Vid kompetensutvecklingsåtgärdsplaner får hela förskolan gå utbildningen eller går man arbetslagsvis.
- Rektor organiserar för att skapa tid och utrymme för arbetslagen att lära kollegialt och tillsammans. Förskolans vardera arbetslagen får 5 kvalitetstider per termin á 5 timmar då lärande, utveckling, gemensam reflektion prioriteras.
- Alla förskollärare på förskolan får ytterligare en kvalitetstid per termin att sitta och diskutera och utveckla sitt utökade läroplans uppdrag.

Möjligheter att förena arbete och föräldraskap

- Rektor försöker i möjligaste mån begränsa kvällsarbete. Apt 1 gång/månad ingår i arbetstiden.
- Rektor håller kontakt via mail, telefon med föräldralediga medarbetare.
- Rektor bjuder in till aktiviteter som anordnas på förskolan under föräldraledigheten.
- Medarbetare får själv avgöra om hen vill ta emot veckobrev från förskolan under föräldraledigheten.
- Möjlighet att gå ner i tjänstgöringsgrad under småbarnsåren diskuteras mellan rektor och medarbetare.

Dokumentation över händelse angående diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling - Barn

Förskola och avdelning:

Utsatt barn:

Övriga inblandade barn:

Beskrivning av situationen och vidtagna åtgärder:(datum, tid plats etc.)

Anmälan gjord av:

Datum:

Vårdnadshavare är informerad: Ja   Nej

Rektors underskrift:

Datum:

Vårdnadshavares ansvar

För att vi i skolan/förskolan skall kunna förebygga och motverka kränkningar och mobbning, så behöver vi hjälp från er föräldrar. Med ett förtroendefullt samarbete mellan hem och skola/förskola, tror vi att vi kan komma ändå längre i vårt arbete. Givetvis finns det situationer där personal på skolan/förskolan inte hör eller ser vad som sker och det kanske är just sådana saker som du får information om hemma av ditt barn. Vi vill med anledning av detta be er föräldrar att tänka på följande saker:

- Ni som föräldrar är viktiga förebilder för era barn.
- Ta omedelbar kontakt med oss i verksamheten om du får kännedom om att något barn kan vara utsatt för kränkning eller trakasserier. Du som förälder behöver inte vara helt säker på att den information som du fått är riktig – när du informerat skolans/förskolans personal, så är det vi som tar över ansvaret och utreder hur det förhåller sig.
- När barnen är i skolan/förskolan är de inte privata – därför strävar vi mot att de skall lära sig utveckla tolerans och samarbetsförmåga.
- Acceptera inte att ditt barn fäller negativa omdömen/kommentarer om någon annan. Acceptera heller inte att någon annan vuxen fäller negativa omdömen/kommentarer om någon annan så att barnet hör.

Tänk på att en mobbare blir ihågkommen hela livet för sina elakheter. Ett offer kan skadas för resten av sitt liv för att ingen ingrep i tid. Tillsammans kan vi se till att detta inte händer.

Dokumentation över händelse angående diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling - Personal

Avdelning:

Medarbetares namn som anmäler kränkande behandling:

Övriga inblandade:

Beskrivning av situationen/händelser:(datum, tid plats etc.)

Datum:

Skyddsombud är informerad: **Ja**   **Nej**

Rektors underskrift:

